

FAUSKE KOMMUNE
Plan/utvikling

JUSTISDEPARTEMENTET	
16 FEB 2009	
SAKS.NR.:	200801140
AVD/KONT/SEK:	LOV/E ÅHR
DOK.NR.	84
ARKIVKODE:	

Justis- og Politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Gudrun Hagalinsdottir - Telefon: 75 60 07 83 - Telefaks: 75 60 07 63

Deres ref.:

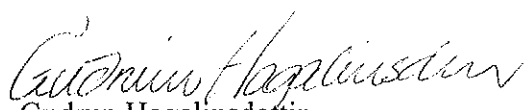
Vår ref.: 09/1252/GHA

Dato: 13.02.2009

SAMERETTUTVALGETS INNSTILLING, NOU:13 - HØRINGSUTTALELSE FRA FAUSKE KOMMUNE

Vedlagt oversendes høringsuttalelse til samerettsutvalgets innstilling fra Fauske kommune.

Med hilsen

Gudrun Hagalinsdottir
Enhetsleder plan/utvikling

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 09/170	
	Arkiv sakID.: 09/65	Saksbehandler: Gudrun Hagalinsdottir
Sluttbehandlede vedtaksinstans: Kommunestyre		
Sak nr.: 007/09	KOMMUNESTYRE	Dato: 29.01.2009

SAMERETTUTVALGETS INNSTILLING, NOU:13 - HØRINGSUTTALELSE FRA FAUSKE KOMMUNE

Vedlegg: Oversikt over hovedtrekkene i utredningen fra Samerettsutvalget (NOU 2007:13)
Høringsuttalelse fra Utmarkskommunenes Sammenslutning, vedtatt 24. 11.2008
Pressemelding fra Statskog datert 28.11.2008

Saksopplysninger:

Fauske kommune har fått til høring Samerettsutvalgets innstilling om lovendringer som vedrører rettigheter til land og vann i samiske områder fra og med Troms og sørover og ny forvaltningsordning for statsgrunn i Troms og Nordland.

Utredningen er svært omfattende (1300 sider). Det foreligger også kortversjon av innstillingen.

Samerettsutvalget ble gjenoppnevnt i 2001 for å utrede rettigheter til land og vann i samiske områder fra og med Troms og sørover. Utvalget ble bedt om å redegjøre for historiske forhold og for gjeldende rett når det gjelder bruken av land og vann i disse områdene. En skulle også vurdere behovet for endringer i gjeldende rett.

Utvalget har på bakgrunn av dette foreslått nye lover

- om kartlegging og anerkjennelse av rettigheter til grunn og naturressurser i tradisjonelle samiske områder fra og med Troms og sørover
- om forvaltningsordningen for statsgrunn i Nordland og Troms
- om saksbehandling og konsultasjoner ved tiltak som kan få virkning for bruken av grunn og naturressurser i tradisjonelle samiske områder

Utvalget foreslår også endringer i fjellova, reindriftsloven, naturvernloven, bergverksloven og plan- og bygningsloven. Forslagene tar sikte på å legge til rette for effektiv gjennomføring av statens folkerettslige forpliktelser overfor samene. Et viktig formål er også at forvaltningen skal skje til beste for samisk kultur og for lokalbefolkningen og allmennheten for øvrig.

Kartlegging av rettigheter

Samene og andre kan ved langvarig bruk av land og vann ha opparbeidet rettigheter til grunn og naturressurser i utvalgets mandatområde. Utvalget foreslår en kommisjon som skal kartlegge slike rettigheter og en særdomstol for å avgjøre tvister om rettighetene.

Hålogalandsallmenningen

Et flertall på ni medlemmer foreslår å overføre statens grunn i Nordland og Troms, som utgjør vel 30 000 km², til regionalt eierskap ved Hålogalandsallmenningen. Det nye eierorganets styre skal ha to medlemmer oppnevnt av Sametinget, to av Nordland fylkesting og to av Troms fylkesting. Eierrådigheten underlegges ulike begrensninger av hensyn til de som har bruksrettigheter på Hålogalandsallmenningens grunn.

Forvaltningen av rettighetene til blant annet bufebeite, hugst, jakt, fangst og fiske foreslås lagt til inntil seks regionale utmarksstyrer. Disse skal ha representanter fra reindrift, jordbruk og jakt-, fiske- og friluftinteressene. Utmarksstyrene skal oppnevnes kommunalt, men vil stå fritt i forhold til kommunene og Hålogalandsallmenningen.

Retten til reindrift på Hålogalandsallmenningens grunn endres ikke som følge av forslaget. Det foreslås en lovfesting av rettigheter som ligger til jordbrukseiendom. Dagens regelverk for jakt, fangst og fiske på statsgrunn blir i all hovedsak videreført. Forslaget vil likevel styrke lokale brukeres og lokalsamfunnenes posisjon. Blant annet skal de inntektene som ressursutnyttelsen generer tilbakeføres til lokalmiljøene.

Mindretallsforslag

Tre medlemmer foreslår å gi Hålogalandsallmenningen anvendelse også i statseide samiske områder i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark, men slik at eierorganets styre også forvalter utmarksrettighetene. Etter forslaget skal Sametinget og de aktuelle fylkestingene hver oppnevne tre styremedlemmer.

To medlemmer foreslår å videreføre statens grunneierrolle i Nordland og Troms. Den samiske og regionale innflytelsen styrkes ved etablering av regionale utmarksstyrer.

Endringer i fjellova og reindriftsloven

For statsallmenningene i sørsamiske områder foreslår utvalget å utvide fjellstyrene fra fem til sju medlemmer. Reindriften og jordbruket vil hver få to medlemmer. Det foreslås også ulike endringer for å synliggjøre reindriftenes rettigheter.

Utvalget foreslår å parallellføre reindriftslovens regler om erstatningsansvar for skade påført av rein med reglene for skade påført av andre beitedyr. Det foreslås også endringer for å understreke reindriftsretten har et rettsgrunnlag i langvarig bruk.

Saksbehandling og konsultasjoner

Utvalgets lovforslag konkretiserer gjeldende prinsipper for saksbehandling og konsultasjoner når det overveies å iverksette tiltak som kan virke inn på bruken av samiske områder. Det er også foreslått særskilte saksbehandlings- og konsultasjonsregler i naturvernloven, bergverksloven og plan- og bygningsloven.

Forslagene tar sikte på å sikre samisk deltakelse i beslutningsprosesser i saker som kan få betydning for samiske rettighetshavere og interesser. Et overordnet mål er å unngå at det iverksettes tiltak som kan stride mot folkerettens krav om vern av samisk materiell kultur.

Saksbehandlers vurdering:

Utvalgets innstilling har i de fleste spørsmål tilslutning fra samtlige 15 utvalgsmedlemmer. Utvalget er delt i innstillingen om fremtidig eiendoms- og forvaltningsordning for statens grunn i Nordland og Troms, det er dette punktet som er det mest sentrale hva det gjelder de kommunale interesser. Her omtaler samerettsutvalgets innstilling 2 ulike forvaltningsmodeller. Flertallet foreslår etablering av en ny Hålogalandsallmenning etter modell av fjellstyrene i Sør-Norge,

tilpasset særlige forhold i Nordland og Troms. Mindretallet foreslår en videreføring av en modifisert Statskogmodell. Selv om det ikke er med i innstillingen kan det nevnes her at styret i Statskog har med utgangspunkt i mindretallets forslag utformet et forslag til forvaltningsordning for statens grunn i Nordland og Troms.

Hovedspørsmålene som er av interesse for kommunen vil derfor være:

Hvem skal ha grunneierretten til det som i dag er statens grunn i Nordland og Troms?

Hvordan skal fremtidig forvaltning av arealene organiseres og driftes?

Fauske kommune er medlem i Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS). Saken er grundig behandlet av Landsstyret i USS som i møte den 24. november 2008 har enstemmig avgitt uttalelse til innstillingen fra Samerettsutvalget. Hovedpunktene i vedtaket er at USS støtter flertallsforslaget om at statens grunn i Nordland og Trom overføres til et nytt eierorgan, Hålogalandsallmenningen. USS støtter videre utvalgsflertallets forslag om lokal forvaltning gjennom interkommunale utmarksstyrever i Nordland og Troms.

Høringsuttalelsen fra Utmarkskommunenes Sammenslutning ligger vedlagt i sin helhet. Rådmannen tilrår kommunestyret å slutte seg til denne uttalelsen.

INNSTILLING :

Fauske kommune slutter seg til uttalelsen fra Utmarkskommunens Sammenslutning, avgitt av landsstyret i møte den 24.11.2008.

KOM-007/09 VEDTAK- 29.01.2009

Arne B. Vaag (V) foreslo på vegne av V, KRF, FRP og SP:

Fauske kommune gir sin tilslutning til innføring av en revidert Statskogmodell slik den er beskrevet i Statskogs styre's uttalelse til NOU:13/2007.

Siv Anita J. Brekke (AP) foreslo:

Fauske kommune støtter en modell for fremtidig forvaltning av Statens grunn i Nordland og Troms som viderefører det statlige eierskapet, og vil anbefale en revidert og demokratisert statskogmodell hvor nedenforstående premisser ivaretas.

Det er Fauske kommunes oppfatning at man i utmarksstyrene i tillegg til samisk representasjon bør ha et flertall av folkevalgte som er oppnevnt fra folkevalgt nivå, uansett hvilken eierskapsmodell som velges.

Nærmere om premisser:

Fauske kommune er kritisk til å følge forslaget i samerettsutvalget om en egen modell for en såkalt Hålogalandsallmenning for Nordland og Troms.

En videreføring av statlig eierskap forutsetter at Statskog demokratiseres. Følgende premisser legges til grunn fra utvalgets side dersom statskogmodellen skal videreføres:

- Større lokal/regional representasjon i Statskogs hovedstyre, det vil si flertall av folkevalgte i Statskogs styre (staten to representanter, Sametingets to representanter og tre representanter fra regionalt nivå). Kommuner med Statskog grunn fremmer forslag på styrerepresentanter til fylket. Dette innebærer at Statskogs hovedstyre utvides med to medlemmer til totalt syv medlemmer, fra dagens modell med fem.
- Lokal styring må aksepteres. Det innebærer at utmarkstyrene må gis reell innflytelse i arealplanlegging, forvaltning av vilt, fiske og mineralforekomster. Styrene sammensettes av berørte rettighetshavere og interesser, blant annet jakt, fiske, friluftsliv, samiske interesser, reindrift, jordbruk samt næringsliv/reiseliv.
- Minimum 2/3 av inntektene går direkte til utmarksstyrene.
- Utbyttekrav frafaller.

Odd Henriksen (H) foreslo:

I forslag til lovutkast kartlegging og anarkjennelsesloven, fremkommer det i forslaget § 38 – Endring i annen lovgivning – Det foreslås endring i tomtefestelovens § 34 annet ledd annet punktum. Endringen som foreslås medfører at tomtefestere til den nye eiendommen mister sin innløsningsrett til bustadshus og fritidshus. Fauske kommune er imot en slik endring. Fauske kommune ønsker at innløsningsretten skal videreføres og at endringer i tomtefesteloven er unødvendig.

V, KRF, FRP og SP's forslag ble trukket.

AP's forslag ble omforent forslag fra AP, V, KRF, FRP og SP.

AP, V, KRF, FRP og SP's forslag ble vedtatt med 20 mot 8 stemmer.
H's forslag ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Fauske kommune støtter en modell for fremtidig forvaltning av Statens grunn i Nordland og Troms som viderefører det statlige eierskapet, og vil anbefale en revidert og demokratisert statskogmodell hvor nedenforstående premisser ivaretas.

Det er Fauske kommunes oppfatning at man i utmarksstyrene i tillegg til samisk representasjon bør ha et flertall av folkevalgte som er oppnevnt fra folkevalgt nivå, uansett hvilken eierskapsmodell som velges.

Nærmere om premisser:

Fauske kommune er kritisk til å følge forslaget i samerettsutvalget om en egen modell for en såkalt Hålogalandsallmenning for Nordland og Troms.

En videreføring av statlig eierskap forutsetter at Statskog demokratiseres. Følgende premisser legges til grunn fra utvalgets side dersom statskogmodellen skal videreføres:

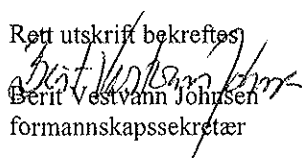
- Større lokal/regional representasjon i Statskogs hovedstyre, det vil si flertall av folkevalgte i Statskogs styre (staten to representanter, Sametingets to representanter og tre representanter fra regionalt nivå). Kommuner med Statskog grunn fremmer forslag på styrerepresentanter til fylket. Dette innebærer at Statskogs hovedstyre utvides med to medlemmer til totalt syv medlemmer, fra dagens modell med fem.

- Lokal styring må aksepteres. Det innebærer at utmarkstyrene må gis reell innflytelse i arealplanlegging, forvaltning av vilt, fiske og mineralforekomster. Styrene sammensettes av berørte rettighetshavere og interesser, blant annet jakt, fiske, friluftsliv, samiske interesser, reindrift, jordbruk samt næringsliv/reiseliv.
- Minimum 2/3 av inntektene går direkte til utmarksstyrene.
- Utbyttekrav frafaller.

I forslag til lovtekst kartlegging og anerkjennelsesloven, fremkommer det i forslaget § 38 – Endring i annen lovgivning – Det foreslås endring i tomtefestelovens § 34 annet ledd annet punktum. Endringen som foreslås medfører at tomtefestere til den nye eiendommen mister sin innløsningsrett til bustadshus og fritidshus.

Fauske kommune er imot en slik endring. Fauske kommune ønsker at innløsningsretten skal videreføres og at endringer i tomtefesteloven er unødvendig.

Rett utskrift bekreftes

Berit Vestvann Johnsen
formannskapssekretær

Utskrift sendes:

Enhetsleder plan/utvikling til videre forføyning